

POMAGAJMO (sebi in drugim)

Podpredsednica Prostovoljnega gasilskega društva Palčje in sekretarka društva Vita iz Pivke, Lili Primc, je ob pomoči člana istega gasilskega društva, Duška Gojića, ki je hkrati tudi podpredsednik društva Vita iz Pivke, v dvanajstih mesecih pripravila projekt POMAGAJMO (sebi in drugim). Januarja letos sta k projektu povabila še policista PP Postojna in gasilca PGD Hruševje, Tomaža Curka, poveljnika gasilske zveze Postojna in poklicnega gasilca, Aleša Poniža, ter reševalca in člana PGD Pivka, Stojana Boliča.

Po načrtu, naj bi pričeli z izvajanjem projekta v šolskem letu 2010/2011 ob vsestranski podpori vodstva in članstva PGD Palčje ter šol Pivka in Košana, pa so z izvajanjem projekta za devetošolce pričeli že marca letos. Tako so v sklopu projekta pri športni dvorani Skala v Pivki pripravili zaključno prikazno vajo ob iztekajočem se šolskem letu.

Prikazna vaja

Pom. vodje projekta Duško Gojić: »V drugi polovici maja smo pripravili prikazno vajo, v kateri smo prikazali pravilno in nepravilno gašenje gorečega olja, prisotne smo seznanili z uporabo gasilnih aparatov ter prikazali oživljanje in oskrbo opeklin, pri kateri so sodelovali devetošolci, ki so svoje znanje pridobili v okviru našega projekta. Kljub slabemu vremenu, saj je skoraj ves čas deževalo, je bila vaja odlično izpeljana. Sicer pa moramo biti gasilci tako ali tako pripravljeni na vse. Veseli nas, da so svoje znanje gašenja z gasilnimi aparati, oživljanje in oskrbo opeklin z veseljem preizkusili ali se naučili tudi nekateri mlajši učenci, učitelji in prisotni na prikazni vaji.«

Vsebina projekta

Avtorica in vodja projekta Lili Primc je povedala, da v sklopu projekta otroke učijo samozaščitnega

vedenja in prepoznavanja nevarnosti na področju cestno-prometne, požarne in splošne varnosti doma, v šoli in na prostem. Če pa že pride do krizne situacije, pa naj bo to nenadna obolenost, nezgoda, naravna nesreča ali požar, da znajo pravilno reagirati. Ne sme jih zajeti panika, vedeti morajo koga poklicati in kako do prihoda reševalcev na primer zaustaviti krvavitev, kako nezavestnega obrniti v pravilni položaj, kako oživljati ponesrečenca, ga vzpodbujati in hrabriti do prihoda reševalcev, naučijo pa jih še veliko drugega. Učence učijo, naj pomagajo v skladu s svojim znanjem, če ne zmorejo, ne znajo ali ne želijo, pa naj vsaj ne škodijo in naj prisrbijo pomoč druge osebe.

Gojić pa je dodal, da je pomembno pravilo projekta, da če ob nezgodi ne moreš ali ne znaš pomagati, pokliči vsaj 112, počakaj do prihoda reševalcev, potem pa se umakni in pusti gasilcem, reševalcem, policistom in ostalim, ki pomagajo, da opravijo svoje delo. To pa seveda velja za vse in ne le za otroke.

Zakaj ta projekt?

Primčeva je na vprašanje, zakaj se je lotila priprave tako zahtevnega projekta in komu vse je namenjen, povedala: »Gasilci in reševalci se pri reševanju žal velikokrat srečujemo s primeri, ko bi

Učenci, učitelji in ostali prisotni so kljub slabemu vremenu z navdušenjem spremljali prikaz pravilnega in nepravilnega gašenja gorečega olja: če se nam vžge olje ali mast na štedilniku v zaprtem prostoru, ogenj najbolj varno in enostavno pogasimo tako, da posodo z gorečo maščobo pokrijemo s pokrovko ali vlažno krpo. S tem ustavimo dovod zraka in ogenj ugasne. Seveda pa moramo prej ugasniti štedilnik in zapreti dovod plina. Največjo napako naredimo, če avtomatično zlijemo v gorečo maščobo vodo. Že dva decilitra vode povzročita maščobni vzbul, kot ga vidimo na fotografiji. Ogenj se v zaprtem prostoru od stropa odbije k osebi, ki je zlila vodo v gorečo maščobo, za hrbet in jo hudo opeče, takšno ravnanje pa lahko v nadaljevanju privede do razširjenega požara.

Aleš Poniž je zbranim predstavil različne gasilne aparate in pojasnil, za kaj se uporabljajo, podpoveljnik gasilskega društva Palčje, Zdenko Pavlovič, pa je gašenje z gasilnim aparatom pokazal praktično. Seveda pa so gašenje z gasilnimi aparati preizkusili tudi nekateri zaposleni na šoli in učenci.

ljudje radi pomagali, pa ne znajo in z nepravilno pomočjo naredijo več škode kot koristi. Ker izvajalci projekta verjamemo, da se morajo učenci z razvijanjem tovariškega odnosa, samozaščitnega vedenja, kolektivnega sodelovanja in pravilnega reagiranja, srečati že v prvem razredu in ga nato skozi leta šolanja nadgrajevati, bomo s projektom nadaljevali tudi v prihodnjem šolskem letu. Od septembra dalje bomo namreč na košanski in pivški šoli vključno s podružnicama v Šmihelu in Zagorju v okviru razrednih ur poučevali vse učence od prvega do devetega razreda.«

Pomaga le osveščenost

»Le osveščeni otroci bodo lahko svoje znanje uporabili v krizni situaciji tako doma kot tudi v šoli in med prijatelji. Izvajalci projekta smo prepričani, da bomo lahko s skupnimi močmi zmanjšali število nezgod ali vsaj omejili njihove posledice,« je še povedal **Gojić**, **Primčeva** pa je poudarila, da otroke v sklopu projekta učijo večščin izključno za domačo uporabo oziroma, ko se sami ali njihovi najbližji znajdejo v situaciji, ko potrebujejo pomoč, in dodala, da si želijo projekt razširiti tudi na druge občine, saj bodo tako dolgoročno izobrazili generaci-

je otrok, ki bodo tudi kot odrasli znali pravilno ravnati in reagirati ob izrednem dogodku, nuditi prvo pomoč ter uporabljati gasilne aparate in druge pripomočke.

Posredovanje znanja

Na vprašanje, na kakšen način posredujejo znanje učencem, je **Gojić** povedal, da vsekakor na način primeren za posamezno starostno skupino. Teme iz projekta so vedno povezane s primerom, kot na primer na tokratni prikazni vaji, ko so učenci oživljali staro mamo in oskrbeli opekline prijateljem. Primeri so za učence bolj razumljivi in zanimivi kot pa samo suhoparno predavanje. Preko pogovora in praktičnega dela jih opozarjajo na nevarnosti, učenci pa velikokrat tudi sami povedo kakšen primer, na katerem jih potem naučijo pravilnega ukrepanja.

Pozitivni odzivi na projekt

Primčeva je za konec še povedala, da je projekt POMAGAJMO (sebi in drugim) naletel na pozitiven odziv tudi izven šole, zato so izvedli že več prikaznih vaj, v katerih so sodelovali tudi občani in ostali, ki jih teme iz projekta zanimajo, odzvali pa so se tudi že na vabila nekaterih delovnih organizacij. /Alenka Tomšič/

In kaj o projektu meni direktorica občinske uprave Občine Pivka Mihaela Smrdel:

»Projekt POMAGAJMO (sebi in drugim) je zelo dobro zastavljen, saj se v njem prepletajo preventiva, ravnanje ob morebitni nezgodi in medsebojni odnosi. Iz njega se lahko veliko naučijo tako otroci kot tudi odrasli, ker zajema pomembna področja življenja. Spodbudno je to, ker je cilj projekta tudi medgeneracijsko sožitje, skrb za okolje, osebna rast s sporočilom o pomembnosti samozaščitnega vedenja ter pomoč sebi in drugim. Občina bo v skladu z možnostmi projekt podpirala. Trenutno se dogovarjamo, da bomo skupaj s podjetjem Kovod iz Postojne za potrebe projekta nabavili lutko za oživljanje z defibrilatorjem.«

Ker vreme ni dopuščalo prikaza oživljanja in oskrbe opeklin na prostem, so izvajalci dogajanje preselili v avlo osnovne šole Pivka. Reševalec Andrej Bratina in Duško Gojić sta prikazala pravilen pristop in oživljanje. Najpogostejši vzrok smrti pri odraslih je nenadni srčni zastoj. Po prenehanju dihanja in ustavitvi delovanja srca zelo hitro pride do okvare možganskih celic, saj se možgani, če niso prekravljeni, že po štirih minutah nepopravljivo okvarijo. Pri osebi, ki se ne odziva, je pomembna sprostitve dihalnih poti, če še vedno ne diha, pričnemo z masažo srca, ki jo kombiniramo z vpihi, in sicer v razmerju 30 stisov (frekvenca 100 stisov/minuto) in 2 vpiha, dokler oseba ne zadihla oziroma do prihoda reševalcev. Oživljanje sta na primeru, ko prideta iz šole domov in vidita staro mamo na tleh, pokazala tudi košana devetošolca Sandi Žakelj in Benjamin Gorup, ki sta se oživljanja naučila v sklopu projekta POMAGAJMO (sebi in drugim). Na fotografiji: Benjamin je najprej poklical na 112, potem pa pomagal Sandiju pri oživljanju.

V Sandijevem in Benjaminovem primeru je bilo oživljanje uspešno, zato sta osebo, ko je zadihala, namestila v stabilen bočni položaj, ki so ga preizkusili tudi nekateri učenci in učitelji.

Devetošolci iz osnovne šole Košana so pokazali tudi oskrbo opeklin z imobilizacijo. Za opekline poškodbe je dobro poznati »pravilo 15«, ki pomeni, da jih moramo v prvih 15 minutah hladiti najmanj 15 minut z vodo temperature 15 stopinj. Za hlajenje se ne sme uporabiti ledu. Po hlajenju je potrebno opekline poškodbe sterilno pokriti. Pri oskrbi opeklin poškodb je nekaj posebnosti: obraz le hladimo in ne pokrivamo, opečene prste hladimo, potem vsakega posebej sterilno pokrijemo in šele potem povijemo in imobiliziramo z ruto pestovalnico, opekline podlakti, na primer hladimo, sterilno pokrijemo in roko imobiliziramo. Devetošolci so se pri oskrbi opeklin in imobilizaciji naučili uporabljati trikotne rute in pri tem ugotovili, da so vsestransko uporabne. Na fotografiji: oskrba opekline obraza, prstov na roki in podlakti.

L. Primc in D. Gojić: »V sklopu projekta otroke učimo samozaščitnega vedenja in prepoznavanja nevarnosti na področju cestno-prometne, požarne in splošne varnosti doma, v šoli in na prostem. Če pa že pride do krizne situacije, pa naj bo to nenadna obolenost, nezgoda, naravna nesreča ali požar, da znajo pravilno reagirati. Seveda starosti in znanju primerno.«